

FOOD FOOTPRINT: HOEVEEL OPPERVLAKTE IS ER NODIG OM DE VLAMING TE VOORZIEN VAN LOKAAL VOEDSEL?

Afdeling Monitoring en Studie

Lokaal geproduceerd voedsel consumeren is met het oog op duurzaamheid wenselijk. Maar ook op vlak van voedselzekerheid is lokaal voedsel produceren van groot belang. Immers, de toenemende bevolking, de schaarste aan fossiele brandstoffen, de toenemende bodemaantasting, biodiversiteitsverlies en de toenemende geopolitieke conflicten beïnvloeden de voedselzekerheid. Maar hoeveel ruimte zou er theoretisch nodig zijn in Vlaanderen om wat wij vandaag consumeren ook lokaal te produceren? Wat is onze "food footprint"? Een nieuwe studie gaat op zoek naar een antwoord op deze vragen.

Vlaming eet gemiddeld 2,8 kg per dag

Op basis van de gemiddelde dagelijkse innamecijfers (gram per persoon per dag) uit de Belgische Voedselconsumptiepeiling van het Wetenschappelijk Instituut voor de Volksgezondheid in 2004 berekenen we de totale consumptie van alle Vlamingen over elf voedselgroepen: "aardappelen en graanproducten", "groenten", "groentesoepen en -sappen", "fruit", "fruitsappen", "melk en calciumverrijkte sojaproducten", "kaas", "vlees, vis, eieren en vleesvervangers", "smeer- en bereidingsvetten", "restgroep" en "dranken". Zes miljoen Vlamingen eten en drinken samen zo'n 6,4 miljard kg per jaar. Dat komt neer op een gemiddelde consumptie per Vlaming van 2,79 kg per dag.

Daarna hebben we de voedingsproducten omgezet naar landbouwproducten door niet-lokale producten te vervangen door lokale producten (bv. vervangen van rijst door aardappelen) en de samengestelde producten te ontleden (bv. frisdrank bevat fruit en suikers). Uitgebreide productgroepen worden beperkt om de berekeningen werkbaar te houden (bv. de alcoholische dranken worden beperkt tot bier, er wordt slechts rekening gehouden met tien groentesoorten).

222.700 ha landbouwgrond nodig om ons plantaardig voedsel te produceren

Uit de berekeningen blijkt dat er voor het plantaardige voedsel van de Vlaming een ruimtebeslag nodig is van 222.700 ha (inclusief verliezen, zaai- en pootgoed), waarvan 40% voor oliën en vetten, 31% voor granen, 9% voor aardappelen, 7% voor groenten, 5% voor fruit, 5% voor suikerbieten en 3% voor overige gewassen.

Tevens zijn er ca. 150.800 melkkoeien, 122.600 stuks vrouwelijk jongvee van melkvee, 62.800 stuks mannelijk jongvee van melkvee, 120.600 vleesveekalveren, 143.300 zoogkoeien, 1,86 miljoen varkens, 80.900 zeugen, 407.500 moederdieren van kippen, 59 miljoen vleeskippen, 4,7 miljoen legkippen en 4,3 miljoen opfokhennen nodig om jaarlijks aan de consumptie van vlees, melk en eieren te voldoen en deze op peil te houden.

586.000 ha landbouwgrond nodig voor diervoeders voor onze vlees- en zuivelconsumptie

Tevens hebben we een ruimtebeslag voor diervoeders doorgerekend. We opteren ervoor om een volledig lokaal (dus sojavrij, palmolievrij, etc.) rantsoen door te rekenen. Voor melkvee is er nood aan 101.800 ha, waarvan 72% ruwvoeder, 26% granen en 2% peulvruchten.

Het ruimtebeslag voor varkensvoeder wordt begroot op 250.400 ha waarvan 40% voor granen, 49% voor peulvruchten en 10% voor oliehoudende gewassen. Voor het telen van legkippenvoer is 33.000 ha vereist waarvan 40% voor granen, 50% voor peulvruchten en 10% voor oliehoudende gewassen. Voor het diervoeder van vleeskuikens is een areaal van 85.900 ha vereist, waarvan 7% voor granen, 63% voor peulvruchten en 30% voor oliehoudende gewassen. Het totale ruimtebeslag voor diervoeders wordt geschat op 586.000 ha.

Vlaming heeft 1.282 m² grond nodig om zijn voedsel te produceren

Theoretisch is een totaal ruimtebeslag van 808.700 ha nodig om de Vlaming te voeden. Dat komt overeen met 1.282 m² per inwoner. In vergelijking met de literatuur zijn dat relatief lage cijfers. Ongeveer 72% van het totale ruimtebeslag is nodig voor dierlijk voedsel en 28% voor plantaardig voedsel. Deze verhoudingen komen overeen met wat in de literatuur wordt teruggevonden. 7% van het totale ruimtebeslag is nodig voor aardappelen, groenten, fruit en suikerbieten. Ongeveer 21% van het totale ruimtebeslag bestaat uit ruwvoeder. Van de 28% van het ruimtebeslag dat nodig is voor granen is 8% voor menselijke voeding en 20% voor diervoeder. Een groot aandeel van het ruimtebeslag (25%) is nodig voor de teelt van lokale eiwitbronnen (als sojavervanger). 18% is nodig voor de teelt van oliehoudende gewassen, waarvan 11% voor menselijke voeding en 7% voor diervoeder.

De effectief betaalde oppervlakte in Vlaanderen bedroeg anno 2011 zo'n 665.500 ha. Dat betekent dat er uitgaand van het huidige consumptiepatroon in Vlaanderen onvoldoende landbouwgrond voorhanden is om de Vlaming lokaal te kunnen voeden. Bij het debat rond lokaal voedsel is het dan ook zeer belangrijk dat er voldoende ruimte vrijgemaakt wordt om aan landbouw te kunnen doen.

Meer informatie

U kunt het rapport raadplegen en bestellen op de [website van Landbouw en Visserij](#). Voor meer informatie kunt u terecht bij sylvie.danckaert@lv.vlaanderen.be (02/552 78 42)

